

**TEMATY SEMINARYJNE – ZAJĘCIA PRAKTYCZNE**  
**PIELĘGNIARSTWO I STOPNIA STUDIA STACJONARNE**  
**III ROK**  
**2025-2026**

**”NEUROLOGIA I PIELĘGNIARSTWO NEUROLOGICZNE”**

1. **Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej – realizacja zajęć praktycznych zgodnych z efektami uczenia się w oparciu o przygotowane scenariusze**
2. Wprowadzenie studentów do pracy w oddziale Neurologii. Zapoznanie studentów z regulaminem zajęć i obowiązującymi w oddziale procedurami i standardami. Organizacja pracy w Oddziale Neurologicznym. Rola pielęgniarki w zespole terapeutycznym. Przyjęcie pacjenta w Oddział Neurologiczny. Dokumentacja medyczna stosowana w Oddziale Neurologicznym. Specyfika gromadzenia danych i planowania opieki nad pacjentami w schorzeniach neurologicznych.
3. Problemy pielęgnacyjno-terapeutyczne pacjentów nieprzytomnych. Przyczyny zaburzeń przytomności, zaburzenia świadomości. Ocena przytomności wg skali Glasgow. Zapobieganie powikłaniom ogólnoustrojowym związanym z unieruchomieniem pacjenta w łóżku- rola pielęgniarki. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranego pacjenta.**
4. Zakażenia wewnątrzszpitalne. Zapobieganie szerzeniu się zakażeń wewnątrzszpitalnych na Sali Intensywnego Nadzoru Neurologicznego i pozostałej części oddziału. Rodzaje zakażeń najczęstszych wśród pacjentów hospitalizowanych w oddziale neurologii.
5. Specyfika opieki pielęgniarstwiej nad pacjentem w chorobach naczyniowych mózgu. Zadania pielęgnacyjno-opiekuńcze wobec chorych z udarem krwotocznym i niedokrwiennym. Niedowłady, porażenia, afazje i inne problemy pielęgnacyjne charakterystyczne dla pacjentów po udarach mózgowych. Udział pielęgniarki w nawiązaniu współpracy z członkami rodziny pacjenta. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
6. Zadania pielęgniarki wobec pacjentów z guzami mózgu, udział w diagnostyce, farmakoterapii i przygotowywaniu dalszym do zabiegu operacyjnego. Pielęgnacja pacjenta w stanie padaczkowym i edukacja pacjenta i rodziny dotycząca trybu życia z padaczką. Przygotowanie chorego do samoopieki i samopielęgnacji.  
**Częstkowe pisemne kolokwium zaliczeniowe z zakresu zajęć seminaryjnych (2-6).**
7. Pielęgnowanie pacjentów ze schorzeniami demielinizacyjnymi (edukacja pacjentów ze stwardnieniem rozsianym – zakres, specyfika), miastonii, chorobie Parkinsona (sposoby włączenia rodziny do opieki w warunkach domowych nad osobą chorą). Pacjenci z zespołami otępiennymi i ich opiekunowie. Rola wsparcia udzielanego przez pielęgniarkę pacjentom i ich rodzinom.
8. Problemy pielęgnacyjno-terapeutyczne u pacjentów w dyskopatiach, zespołach bólowych, korzeniowych, uszkodzeniach obwodowego układu nerwowego. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranego pacjenta.**
9. Udział pielęgniarki w usprawnianiu pacjentów ze schorzeniami neurologicznymi. Ćwiczenia bierne, czynne, pionizacja, ćwiczenia oddechowe i izometryczne. Przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
10. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjentów do badań diagnostycznych i udział w nim. Tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, angiografia, punkcja lędźwiowa, EEG, EMG. Udział pielęgniarki w farmakoterapii stosowanej w u pacjentów w schorzeniach neurologicznych. **Pisemne kolokwium zaliczeniowe z zakresu wszystkich zajęć seminaryjnych (2-10).**
11. Podsumowanie zajęć. Samoocena studenta.

**„POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO**  
**POŁOŻNICZO-GINEKOLOGICZNE”**

1. **Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej – realizacja zajęć praktycznych zgodnych z efektami uczenia się w oparciu o przygotowane scenariusze**
  2. Zapoznanie z topografią Oddziału Położniczo-Ginekologicznego. Procedury i standardy obowiązujące w oddziale. Specyfika pracy na sali porodowej, oddziale położniczym i ginekologicznym. Prawa pacjentki ze szczególnym uwzględnieniem poszanowania godności i zachowanie tajemnicy zawodowej. Zapoznanie z dokumentacją oddziału.
  3. Przyjęcie pacjentki na oddział:
    - przyjęcie rodzącej do porodu fizjologicznego w Położniczej Izbie Przyjść i w Sali Porodowej
    - przyjęcie pacjentki ginekologicznej
    - przyjęcie pacjentki na Izbie Przyjść w stanach nagłych.
- Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranej położnicy.**
4. Opieka nad kobietą rodzącą na sali porodowej w poszczególnym okresie porodu
    - I okres porodu (monitorowanie dobrostanu płodu, obserwacja porodu, kontrola stanu głównego rodzącej, walka z bólem, udogodnienia i pozycje stosowane w I okresie porodu, nauka oddychania, badania diagnostyczne)
    - II okres porodu (przygotowanie rodzącej do porodu, obserwacja warunków do parcia, nauka parcia, kontrola tętna płodu, pozycja przy porodzie)
    - okres łożyskowy i III okres porodu (wpływ pierwszego kontaktu z dzieckiem i pierwszego karmienia na umocnienie więzi rodzicielskich)
    - opieka nad kobietą i dzieckiem w IV okresie porodu
    - dokumentowanie przebiegu porodu.
  5. Przygotowanie rodzącej do porodu zabiegowego (kleszcze i vacuum - wskazania i przeciwwskazania, przygotowanie zestawu do prowadzenia porodu przy użyciu vacuum i kleszczy). Opieka nad położnicą po porodzie zabiegowym. Przygotowanie pacjentki do cięcia cesarskiego trybie planowym i nagłym. Wskazania do cięcia cesarskiego. Pielęgnowanie położnicy po porodzie zabiegowym. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
  6. Opieka nad kobietą w połogu fizjologicznym. Rola pielęgniarki we wczesnym wykrywaniu nieprawidłowości w połogu (zaburzenia w inwolucji macicy, zakażenia połogowe, zakrzepowe zapalenie żył, zastój pokarmowy i ropień piersi). Wypis położnicy ze szpitala wraz z dzieckiem. **Częstkowe kolokwium zaliczeniowe z tematów seminaryjnych 2-6.**
  7. Przygotowanie pacjentki do badania ginekologicznego. Pobranie wymazu z pochwy i kanału szyjki macicy. Przygotowanie pacjentki do zabiegów ginekologicznych drogą pochwową i brzuszłą. Pielęgnowanie pacjentek po zabiegu operacyjnym w zależności od rodzaju znieczulenia, rodzaju zabiegu. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranej pacjentki po zabiegu ginekologicznym.**
  8. Opieka nad kobietą ciążarną z ciążą wysokiego ryzyka i ciążą zagrożoną. Udział pielęgniarki w diagnostyce i opiece nad kobietą ciążarną z: poronieniem, cukrzycą, rakiem szyjki macicy, PIH-em, porodem przedwczesnym, ciążą bliźniaczą, łożyskiem przodującym, krwawieniem.
  9. Pielęgnowanie pacjentki z chorobą nowotworową narządu rodniego, ciążą pozamaciczną, stanem zapalnym narządu rodniego i przydatków. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
  10. Karmienie naturalne. Zalety płynące z karmienia piersią dla matki i dziecka. Metody odciągania pokarmu. Sposoby i pozycje wygodnego przystawiania do piersi. **Pisemne kolokwium zaliczeniowe z zakresu wszystkich zajęć seminaryjnych (2-10).**
  11. Podsumowanie zajęć. Samoocena studenta.

## „GERIATRIA I PIELEGNIARSTWO GERIATRYCZNE”

1. **Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej – realizacja zajęć praktycznych zgodnych z efektami uczenia się w oparciu o przygotowane scenariusze**
2. Wprowadzenie studentów do pracy w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym. Zapoznanie studentów z topografią Zakładu Opiekuńczo-Lecznicznego i regulaminem zajęć. Zapoznanie studentów z obowiązującymi w zakładzie procedurami i standardami. Organizacja pracy w zakładzie. Rola pielęgniarki w zespole terapeutycznym. Zasady kierowania pacjenta do Zakładu Opiekuńczo- Lecznicznego. Zasady udzielania wsparcia i pomocy osobom w wieku starszym i ich rodzinom.
3. Pielęgnowanie chorych niepełnosprawnych i niedołącznych w przebiegu procesu starzenia się. Problemy pielęgnacyjne u chorych z upośledzeniem funkcji narządu ruchu, narządu wzroku i słuchu- zaćma, jaskra, zwyrodnienie starcze plamki żółtej - z uwzględnieniem aspektu wsparcia psychoemocjonalnego. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranego pacjenta.**
4. Problemy pielęgnacyjne u pacjentów geriatrycznych ze schorzeniami układu oddechowego: POCHP, zatorowość płucna, zapalenie płuc, gruźlica płuc, nowotwory płuc. Zasady prowadzenia tlenoterapii w szpitalu i warunkach domowych. Zasady prawidłowego stosowania inhalacji i nebulizacji.
5. Problemy pielęgnacyjne w schorzeniach wieku podeszłego z uwzględnieniem wielochorobowości, problemów występujących w procesie leczenia, uwzględnienie deficytu opieki. Rola pielęgniarki w różnych formach opieki –organizacja wsparcia dla rodziny opiekującej się osobą starszą, współpraca z rodziną. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
6. Pielęgnowanie pacjentów geriatrycznych z chorobami układu krążenia –niewydolność układu krążenia, zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze, omdlenia, choroby naczyń wieńcowych. Rola pielęgniarki w przygotowaniu do badań diagnostycznych, terapii, rehabilitacji, żywienia i edukacji. **Pisemne kolokwium cząstkowe z zakresu tematów seminaryjnych (1-5).**
7. Pielęgnowanie pacjentów w podeszłym wieku ze zmianami skórnymi-owrzodzenia podudzi, owrzodzenia na tle miażdżycy kończyn dolnych, stopa cukrzycowa, odleżyny. Profilaktyka odleżyn. Metody i sposoby opatrywania ran odleżynowych w poszczególnych stopniach odleżyn. Rola pielęgniarki w zapobieganiu stopy cukrzycowej. **Opracowanie proces pielęgnowania dla dowolnie wybranego pacjenta.**
8. Żywienie pacjentów w podeszłym wieku. Zasady ustalania zapotrzebowania energetycznego. Zapotrzebowanie na poszczególne składniki odżywcze. Rodzaje diet najczęściej stosowanych w pielęgnacji chorych geriatrycznych.
9. Farmakoterapia w geriatrici. Zadania personelu pielęgnującego w farmakoterapii Znaczenie prawidłowej farmakoterapii ludzi w podeszłym wieku. Drogi podawania leków pacjentom geriatrycznym. Edukacja rodziny w zakresie stosowania prawidłowej zleconej farmakoterapii. **Zaliczenie opracowanego procesu pielęgnowania.**
10. Problemy pielęgnacyjne u osób starszych ze zmianami w ośrodkowym i obwodowym układzie nerwowym: udar mózgu, choroba Alzheimera, choroba Parkinsona, niewydolność naczyń podstawnych mózgu, zespoły psycho-organiczne, psychozy (zamroczeniowo-majaczeniowa), charakteropatie, depresja, otępienie starcze(demencja).Rola pielęgniarki w zapewnieniu opieki psychicznej i fizycznej. Edukacja i wsparcie rodziny opiekującą się osobą starszą w/w jednostkach chorobowych. **Pisemne kolokwium zaliczeniowe z zakresu wszystkich zajęć seminaryjnych (1-9).**
11. Podsumowanie zajęć. Samoocena studenta.

## „ANESTEZJOLOGIA I PIELĘGNIARSTWO W ZAGROŻENIU ŻYCIA”

1. **Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej – realizacja zajęć praktycznych zgodnych z efektami uczenia się w oparciu o przygotowane scenariusze**
2. Zapoznanie studenta z topografią OAIT. Procedury, standardy, dokumentacja obowiązujące w oddziale. Specyfika pracy w Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej. Profilaktyka zakażeń w OIT
3. Metody oceny stanu świadomości i przytomności pacjenta w OIT. Pacjent nieprzytomny- zasady opieki nad pacjentem w OIT
4. Przyjęcie pacjenta w Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii Ocena funkcji życiowych metodami bezprzrządowymi i przrządowymi.
5. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci , zasady stosowania automatycznego defibrylatora zewnętrznego (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzrządowe udrożnienie dróg oddechowych oraz przrządowe udrażnianie dróg oddechowych z zastosowaniem dostępnych urządzeń nadgłośniowych;
6. Postępowanie pielęgnacyjno-terapeutyczne wobec pacjentów w stanie zagrożenia życia wywołanym :ostrą niewydolnością oddechową, niewydolnością układu krążenia, niewydolnością układu nerwowego. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranego chorego.**
7. Żywnienie pacjentów w Oddziale Intensywnej Terapii – żywienie dojelitowe i żywienie pozajelitowe. Zasady postępowania z cewnikiem centralnym
8. Postępowanie pielęgnacyjno-terapeutyczne wobec pacjenta z urazem wielonarządowym. Przygotowanie chorego do transportu. **Zaliczenie procesu pielęgnowania**
9. Opieka nad chorym w stanie zagrożenia życia spowodowanego wstrząsem.
10. Cechy przemawiające za śmiercią mózgu. Opieka okołotransplantacyjna. Zaprzeszanie Intensywnej terapii. **Końcowe kolokwium zaliczeniowe (2-10) Podsumowanie zajęć. Samoocena studenta.**

## „ OPIEKA PALIATYWNA”

- 1 **Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej – realizacja zajęć praktycznych zgodnych z efektami uczenia się w oparciu o przygotowane scenariusze.**
- 2 Zapoznanie studenta z topografią hospicjum. Procedury, standardy, dokumentacja obowiązujące w hospicjum. Specyfika pracy w hospicjum. Przyjęcie pacjenta do hospicjum. Zasady finansowania i kierowania pacjenta do hospicjum. Organizacja opieki paliatywnej w Polsce. Cele, formy, idea i założenia opieki paliatywnej. Prawa pacjenta w opiece paliatywnej. Zespół interdyscyplinarny w opiece paliatywnej: cele zespołu, skład i funkcje poszczególnych członków zespołu, monitorowanie opieki. Etapy umierania wg E.Kübler–Ross.
3. Model pielęgnowania chorego z zaawansowanym procesem nowotworowym. Paradygmat opieki holistycznej. Ból w chorobie nowotworowej: definicja bólu, podział bólu, patomechanizm, przyczyny bólu w chorobie nowotworowej, próg bólowy, rodzaje bólu, natężenie bólu, ocena bólu, elementy składowe bólu:
  - drabina analgetyczna
  - drogi podawania leków
  - zasady stosowania środków farmakologicznych w leczeniu bólu
  - objawy uboczne w trakcie stosowania morfiny(wczesne, późne, stałe)
  - bóle przebijające
  - leczenie bólu przewlekłego
  - koanalgetyki w leczeniu opornych bólów nowotworowych
  - metody leczenia bólu.

Rola pielęgniarki w leczeniu bólu. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranego chorego.**

4. Łagodzenie dolegliwości ze strony układu oddechowego: duszność, kaszel, rzęzenie przedśmiertne, krwioplucie. Łagodzenie dolegliwości ze strony układu pokarmowego: suchość jamy ustnej, zapalenie jamy ustnej, kacheksja, anoreksja, biegunka, nudności, wymioty, nieotrzymanie stolca, czkawka, zaparcia, niedrożność jelit. Łagodzenie dolegliwości ze strony układu moczowego: nieotrzymanie moczu, zatrzymanie moczu, niewydolność nerek. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
5. Łagodzenie dolegliwości w obrębie skóry i tkanki podskórnej, zmiany w obrębie jamy ustnej, świąd, obrzęk limfatyczny, owrzodzenia, odleżyny. Łagodzenie dolegliwości psychicznych: zespół dezadaptacyjny, lęk, strach, gniew, przygnębienie, depresja, delirium, zespół zamroczeniowo-majaczeniowy. Wsparcie dla chorego i rodziny w okresie choroby. **Końcowe pisemne kolokwium zaliczeniowe (2-5).**
6. Podsumowanie zajęć. Samoocena studenta.

## **„PSYCHIATRIA I PIELĘGNIARSTWO PSYCHIATRYCZNE”**

1. **Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej – realizacja zajęć praktycznych zgodnych z efektami uczenia się w oparciu o przygotowane scenariusze.**
2. Zapoznanie studenta z topografią oddziału psychiatrycznego. Dokumentacja pielęgniarska, standardy i procedury obowiązujące w Oddziale Psychiatrycznym. Przyjęcie pacjenta do Oddziału Psychiatrycznego. Działania ukierunkowane na adaptację pacjenta do warunków szpitalnych. Zasady gromadzenia danych o stanie bio-psych-społecznym pacjenta w zależności od stanu chorego. Źródła informacji o chorym.
3. Przyjęcie pacjenta bez zgody. Prawa i obowiązki pacjenta w świetle Ustawy o Ochronie Zdrowia Psychicznego. Ochrona tajemnicy zawodowej. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranego pacjenta.**
4. Opieka pielęgniarska wobec pacjenta hospitalizowanego w oddziale psychiatrycznym przejawiającego zachowania agresywne. Postępowanie z pacjentem względem, którego zastosowano przymus bezpośredni. Ochrona praw pacjenta poddanego przymusowemu postępowaniu. Dokumentowanie zachowań pacjenta i działań pielęgniarskich.
5. Psychoedukacja pacjenta, rodziny i najbliższego otoczenia w zakresie choroby psychicznej, leczenia i zapobiegania nawrotom chorób psychicznych. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
6. Działania pielęgniarskie ukierunkowane na podtrzymywanie aktywności pacjenta ze schizofrenią. Pielęgnowanie chorego ze schizofrenią. Formy terapii zajęciowej. **Częstkowe kolokwium zaliczeniowe z tematów seminaryjnych (1-5).**
7. Udział pielęgniarki w rehabilitacji psychicznie chorych. Treningi umiejętności społecznych. Społeczność terapeutyczna. **Opracowanie procesu pielęgnowania dla dowolnie wybranego pacjenta.**
8. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w chorobie afektywnej dwubiegunowej:
  - opieka pielęgniarska nad pacjentem w fazie depresji i tendencjami suicydalnymi
  - opieka pielęgniarska nad pacjentem w fazie maniakalnej
9. Opieka pielęgniarska nad pacjentem uzależnionym, w ostrej psychozie alkoholowej. **Zaliczenie procesu pielęgnowania.**
10. Opieka pielęgniarska nad chorym z zaburzeniami psychoorganicznymi. Udział pielęgniarki w farmakoterapii. Neuroleptyki stosowane w leczeniu chorych psychicznie. Ocena i monitorowanie efektu terapeutycznego i objawów ubocznych po zastosowaniu leczenia farmakologicznego. **Pisemne kolokwium zaliczeniowe z zakresu wszystkich zajęć seminaryjnych (1-9).**
11. Podsumowanie zajęć. Samoocena studenta.

## **„PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA”**

1. **Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej – realizacja zajęć praktycznych zgodnych z efektami uczenia się w oparciu o przygotowane scenariusze.**
2. Zasady i tryb wystawiania recept oraz skierowań na określone badania. Aspekty prawne i odpowiedzialność zawodowa przy wystawianiu recept.
3. Wizyty patronażowe u dzieci w 3,6,9,12 - miesiącu życia - definicja, cele, zadania pielęgniarki zasady dokumentacji wizyt patronażowych. Wizyty patronażowe położnej środowiskowej- cele zadania położnej, zasady dokumentacji. Bilanse dzieci i młodzieży-cele, zadania pielęgniarki rodzinnej, sposób ich dokumentowania. Badania przesiewowe dzieci i młodzieży-definicja, cele, zasady i sposoby dokumentacji badań przesiewowych.
4. Cele i zadania pielęgniarki zatrudnionej w medycynie szkolnej. Badania przesiewowe u dzieci i młodzieży. Profilaktyka stomatologiczna. Dokumentacja pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej w miejscu nauczania wychowania. Ocena środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży. Dyskusja.
5. Zadania i cele pielęgniarki pracującej w Poradni Medycyny Pracy. Rodzaje badań, zasady kierowania i finansowania badań profilaktycznych. Dokumentacja obowiązująca pielęgniarkę w Poradni Medycyny Pracy. Pisemne kolokwium zaliczeniowe z zakresu wszystkich zajęć seminaryjnych (2-5). **Podsumowanie zajęć. Samoocena studenta**